Published on *Institute for War and Peace Reporting* (https://iwpr.net)

عێراق: تشرینی یەکەمی ٢٠٠٧

Author: IWPR Iraq

بڵاودەکاتەوە سەبارەت بە ڕەوشی میدیا لە (IWPR) سایتێکی هەواڵی عەرەبی بەناوبانگی زنجیرەیەك ڕاپۆرتی وەسفی (فیچەر)ی عێراقدا.
لەسەر میدیا لەلایەن سایتێکی هەواڵی عەرەبی/ئینگلیزی خۆرهەڵاتی ناوەڕاستەوە دووبارە بڵاوکرایەوە. ئەویش سایتی (IWPR) مینەسسات (منصات)ە کە مەبەست لێی دەستەبەرکردنی مینبەرێکە بۆ ڕۆژنامەوانیی عەرەبی و بەتواناکردنی ڕۆژنامەنوسانی عەرەبە.

سەبارەت میدیا بە قوڵی تەغتیەی بابەتێکی گرنگ و ئێجگار هەستیاری کردووە لە عێراقدا. بە گوێرەی (IWPR) ئەو ڕاپۆرتە تایبەتەی لە ساڵی ٢٠٠٣ ەوە ١٢٤ ڕۆژنامەنوس و ٤٩ کارمەندی میدیا لە عێراقدا کوژراون. ،(CPJ) لیژنەی پاراستنی ڕۆژنامەنوسان ڕێکخراوەکانی تایبەت بە مافەکانی میدیا لەسەر ئەوە هاوڕان کە عێراق مەترسیدارترین شوێنە لە جیهاندا بۆ ڕۆژنامەنوسان.

بۆ عێراق بەشێوەیەکی سەرەکی باس لەو توندوتیژی و هەڕەشانە دەکات کە زۆر لە ڕۆژنامەنوسانی عێراقی – (IWPR) تەغتیەکەی ئەگەر زۆربەشیان نەبێت – ڕووبەڕوویدەبنەوە. هەروەکو ڕاپۆرتی "ڕەوشی بارگاوی بە ترس پەیامنێرانی بەسرە تووشی نائومێدی دەکات" ڕوونیدەکاتەوە، ڕۆژنامەنوسانی عێراقی تادێت زیاتر بەدزیەوە کاردەکەن و ناتوانن تەغتیەی چەند بابەتێکی دیاریکراو بکەن یان "هێڵە سورەکان" ببەزێنن".

بوو لە موسڵ و لە ناوەڕاستی ئەمساڵدا تەقەی لێکراو کوژرا، زۆر لەو (IWPR) بەر لە مردنی، سەحەر حەیدەری؛ کە پەیامنێرێکی هێڵە نادیارە – مەترسیدارە - سوورانەی بەزاند. بۆ ڕاپۆرتی تایبەت لەسەر میدیا، سەحەر لەسەر ژمارەی ئەو وێنەگرانە نوسیبووی کە (بەردەوام ژمارەیان کەمدەبوونەوە لە موسڵ. (میلیشیاکان ئەکەونە کوشتنی وێنەگران

لەم مانگەدا سەحەر حەیدەری، پاش کۆچی دوایی، شەرەفی بەخشینی خەڵاتی کێرت شۆرکی بۆ ڕۆژنامەنوسانی لۆکاڵی، پێبڕدرا. لە بلۆگێکدا کە لە دوای مەراسیمەکەدا نوسراوە، سین ماگویری نوسەری سیاسی ڕۆیتەرز، نوسیویەتی کە حەیدەری لەلایەن چەکدارانەوە کراوەتە ئامانج "کە بەو ڕوونی و چاوقایمی و ئازایەتیە رازینەبوون کە سەحەر پێی دەنوسی سەبارەت بەو شاڵاوە تاوانکاریانەی ترس و تۆقاندن کە گروپە تائیفیەکان ئەنجامیاندەدا لە عێراقدا".

کە سایتێکی نوێیە و بارەگاکەی لە بێروتە و تەرکیزدەکاتە سەر میدیای عەرەبی، ستایشی menassat.com سایتی مینەسسات ی لەسەر میدیا دووبارە بڵاوکردەوە (IWPR) کارەکانی حەیدەری کرد و ڕاپۆرتە تایبەتەکەی.

گێرت فان لانجندۆنك؛ ڕاوێژکاری تەحریری سایتەکە وتی، ڕاپۆرتەکان"زۆر سەرنجڕاکێش بوون". هەروەها وتی ڕاپۆرتەکەی حەیدەری بەشێوەیەکی تایبەت بۆتە جێگەی سەرنجی.

هەروەها وتی، "من هەرگیز پێش ئێستا شتی وام نەخوێندۆتەوە لەسەر ئەوەی وێنەی زەماوەندێك دەگریت بکوژرێیت."

یشی کرد بۆ پێشکەشکردنی تێروانینێکی ناوازە - لە هەمان کاتدا زۆر پێویست- لە عێراقەوە.(IWPR) فان لانجندۆك ستایشی کاری وتی ئەو ڕاپۆرتانە وەکو ئەوە وابوو لە ئاسمانەوە هاتبنە خوارەوە بۆ سایتی مینەسسات کە بە عەرەبی و بە ئینگلیزیش بابەت بڵاودەکاتەوە.

فان ئەوەشی وت کە "بەگشتی، ڕاپۆرتی سەرنجڕاکێش لەلایەن پەیامنێرانی عێراقیەوە دەگمەنە. بە حوکمی ئەوەی پەیامنێرانی خۆراوایی ناتوانن چیدی ئەوەندە بچنە دەرەوە، ڕاپۆرتی سەرنجراکێش لە عێراقەوە دەگمەنە."

زیاد خەلەف عەجیلی، ووتەبێژی ڕوانگەی ئازادییە ڕۆژنامەوانیەکان (مرصد الحريات الصحفية) کە ڕێکخراوێکە داکۆکی لە مافەکانی ڕۆژنامەنوسان دەکات لە عێراقدا، کارەکانی (IWPR)ی پەسەندکرد.

سەبارەت حەقیقەتن و حەقیقەتیش دەگوازنەوە. پوخت و ووردن و هەواڵەکانیش بەشێوەیەکی" (IWPR) عەجیلی وتی، ستۆریەکانی چاونەترسانە و پرۆفێشناڵ و بێلایەنانە بڵاودەکاتەوە."

گواستنەوەی واقیعی عێراقە بەشێوەیەکی وورد " (IWPR) هەروەها وتی مەبەست لە ستۆریەکانی."

ئەو ستۆریانە چەند مەسەلەیەك تەغتیەدەکەن کە چاپەمەنی ناوخۆیی تەغتیەیان ناکات، وەکو ئەو کێشانەی میلیشیاکان و چەکداران" دروستیانکردووە."

و شێوازی گێرانەوەکەی بایەخپێدان و متمانەی جەماوەریی دروستکردووە، "خوێنەران متمانەیان بە (IWPR) عەجیلی وتی، ووردبینی ستۆریەکان هەیە و باوەڕیشیان بەو زانیاریانە هەیە کە تێیاندایە."

تیاری راس موحەریری خۆرهەڵاتی ناوەڕاستی (IWPR).

Location: Iraq

Source URL: https://iwpr.net/ku/global-voices/%D8%B9%DB%8E%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D8%AA%D8%B4%D8%B1%DB%8C%D9%86%DB%8C-%DB%8C%D9%87%E2%80%8C%D9%83%D9%87%E2%80%8C%D9%85%DB%8C-%D9%A2%D9%A0%D9%A0%D9%A7